

Konwent Starostów i Wicestarostów Lubuskich

Kontakt: Przewodniczący, tel. (068) 4790600, f. 4790601, e-mail: m.cieslak@powiatzarski.pl.

Al. Jana Pawła II nr 5; 68-200 Żary

Żary.13.12.2011

Stanowisko

W sprawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz uwarunkowaniach jej wdrożenia z dniem 01.01.2012.

Po raz kolejny Konwent zwraca uwagę na problemy związane z wykonywaniem przez powiaty ważnego zadania – pieczy nad dzieckiem pozbawianym opieki rodziny biologicznej. Wymieniona na wstępie Ustawa, która miała poprawić wyjątkowo trudną sytuację w tym obszarze – dodatkowo ją komplikuje. Po wspólnej analizie tytułowego problemu i debacie z udziałem dyrektorów PCPR oraz przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego i organizacji pozarządowych działających w obszarze opieki społecznej, stwierdzamy, co następuje:

1. Powiaty nasze nie mają możliwości finansowego zabezpieczenia podwyższonych standardów opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny biologicznej, które wprowadza Ustawa. Jesteśmy zmuszeni do utrzymania poziomu finansowania tych zadań, co najwyżej na dotychczasowym poziomie.

Uzasadnienie:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 **o finansach publicznych** (Dz.U. Nr 157, poz. 1240), art. 242 ust.1, cyt.: „*Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6*”. Ustawodawca nie wskazał źródła dochodów na realizację tych zadań. Ich koszt ma wzrosnąć o ok. 45% rocznie - co wg przykładowej kalkulacji dla powiatu żarskiego (98 tys. mieszkańców) stanowi ok. 2,3 mln zł.

2. Skutkiem niedofinansowania rozszerzonych zadań wynikających z Ustawy będzie fiasko wieloletnich starań wielu środowisk, także naszego - o poprawę warunków wychowania i życia dzieci pozbawionych rodziny biologicznej. Osoby sprawujące pieczę zastępczą oczekują istotnej poprawy warunków. Nie będziemy w stanie tego zapewnić.
3. Publiczne informacje o zamiarze nowelizacji przedmiotowej Ustawy przed terminem jej wejścia w życie budzą nasze obawy o jakość i zakres wprowadzanych pospiesznie zmian. **Uważamy, że najbardziej sensowną nowelizacją byłoby przesunięcie terminu jej wejścia w życie o 1 rok.** W tym czasie mogłyby się odbyć rzeczywiste (a nie tylko formalne jak dotychczas) konsultacje. Przygotowane zmiany oraz zapewnienie przejrzystego i skutecznego finansowania przyniosłyby tak długo oczekiwaną poprawę wsparcia rodziny i jakości pieczy zastępczej.

Uzasadnienie:

Miejsce dziecka jest w rodzinie biologicznej. **Zatem najważniejszym celem nowego prawa powinno być „zapobieganie pieczy zastępczej”, czyli zapobieganie i likwidacja patologii w rodzinie oraz intensyfikacja i wszechstronne wsparcie dla procesu adopcji dzieci odrzuconych.** Tymczasem Ustawa eliminuje „z rynku”, utworzone w 2010 roku Ośrodki powiatowe, publiczne i niepubliczne, ustanawiając dla nich trudny do spełnienia warunek 10 i 20 adopcji w 2010 r (nb. różnicowanie to jest niezgodne z obowiązującym prawem UE). Nieograniczona prawem liczba Ośrodków, a jedynie ich

dokładna weryfikacja pod względem merytorycznym i finansowym wywoła konkurencję, która skróci czas przygotowania rodzin i procedurę adopcyjną, a co za tym idzie zmniejszy koszty i poprawi warunki wychowywania dzieci odrzuconych przez rodziny biologiczne.

Kierowanie dzieci do pieczy zastępczej nie może uwalniać od odpowiedzialności i ponoszenia kosztów:

- Rodziców i krewnych,
- Gminnych instytucji opiekuńczych,
- Sądów i kuratorów sądowych.

Ustawa nie określa odpowiedzialności rodziców biologicznych za zaniedbania opieki nad dzieckiem. Naszym zdaniem należy ustanowić sankcje, np. w postaci przymusowych kuracji odwykowych, kar grzywny, a nawet penalizacji i całkowitej utraty praw rodzicielskich - szczególnie w drastycznych przypadkach. W każdym natomiast przypadku, sąd wydający postanowienie o ograniczeniu praw rodzicielskich winien orzekać o świadczeniu alimentacyjnym na rzecz organizatora pieczy zastępczej.

Uważamy, że proponowany poziom dofinansowania przez gminy form pieczy zastępczej powinien być wyższy i sięgać nie mniej niż 50% kosztów utrzymania dziecka od chwili jego przejścia. Odpowiednio intensywna i skuteczna praca z rodzinami zagrożonymi patologią pozwoli gminom na ograniczenie wydatków na ten cel.

Naszym zdaniem sensowne byłoby także wprowadzenie obowiązku dofinansowania pobytu w pogotowiu opiekuńczo-wychowawczym przez Sąd Rodzinny. Pozwoliłoby to na wymuszenie lepszej skuteczności pracy kuratorów sądowych i ograniczenie przypadków nagłych – w większości powodowanych przez powierzchowność sprawowanej obecnie opieki sądów i ops-ów. Jednocześnie zwiększy się motywacja do intensyfikacji działań prawnych umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej bądź do przeprowadzenia adopcji.

Jest oczywiste, że Gminy i Sądy powinny otrzymać na te zadania dodatkowe środki, które oszczędzając na ww. opłacie na rzecz pieczy zastępczej - mogłyby przeznaczać na poprawę warunków pracy z rodzinami prowadzonej przez gminne ośrodki pomocy społecznej oraz kuratorów sądowych.

Jeśli dzięki tym proponowanym innowacjom istotnie zmniejszy się liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej – dofinansowanie zadania powiatów może nie być konieczne.

Przewodniczący Konwentu

Marek Cieślak

Starosta Żarski

Otrzymują:

1. Kancelaria Prezydenta RP
2. Minister Pracy i Opieki Społecznej,
3. Kancelarie Sejmu i Senatu
4. Wojewoda Lubuski
5. Marszałek Lubuski,
6. Parlamentarzyści Ziemi Lubuskiej
7. Związek Powiatów Polskich
8. Stowarzyszenie Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów woj. Lubuskiego